

Psychopatologie – základní psychické funkce

Češková E.

- **psychiatrické vyšetření spočívá ve zhodnocení základních psychických funkcí (paralela se zhodnocením tělesných funkcí v somatické medicíně)**
- **porucha základních psychických funkcí se projevuje jako příznaky, které pak definují psychickou poruchu**

Vědomí

- vědomí - bdělý stav, v němž si člověk uvědomuje sám sebe, své okolí a své psychické pochody
- existuje kontinuum od plně vědomé psychické činnosti přes částečně až k plně neuvědomované
- nevědomé psychické pochody mají vliv na naše prožívání a chování (Freud)
- hodnocení pomocí orientovanosti

Vědomí

Fyziologické změny vědomí

- spánek
- hypnóza

Kvantitativní poruchy vědomí

- somnolence - ospalý
- sopor - dojem spícího, reaguje na silné podněty
- kóma - bezvědomí
- kolaps (synkopa, bezvědomí) - náhle vzniklá, krátkodobá kvantitativní porucha vědomí

Kvalitativní poruchy

- delirium

Vnímání

- základní psychická funkce, která umožňuje poznávat dění kolem a sebe sama
- aktuální odraz reality v našem vědomí

Fyziologické změny vnímání

Kvalitativní poruchy vnímání

- iluze - zkreslený vjem vyvolaný skutečným podnětem
- halucinace - vjemy bez jakéhokoliv podnětu, nevývratné, považované za realitu

Emoce

- vyjadřují subjektivní vztah člověka k jeho vlastním projevům a jevům v okolí - hodnotící význam

Afektivita

- pohotovost k emočním reakcím

Poruchy afektu

- patický afekt –intenzivní afekt, na jeho vrcholu krátkodobý mráкотný stav (proto následná amnézie), ve kterém může dojít k závažnému jednání

Poruchy nálady

- patická nálada – nálada abnormní vzhledem k jedinci, delší trvání (u depresivní nálady ≥ 2 týdny, u mánie ≥ 4 dny), intenzita

Myšlení

- nejvyšší forma poznávací činnosti
- proces zprostředkovaného a zevšeobecněného poznání skutečnosti

Kvantitativní poruchy myšlení

1. poruchy dynamiky myšlení

- útlum myšlení
- zrychlené myšlení

2. poruchy struktury myšlení

- ulpívavé myšlení neboli perseverace
- nevýpravné myšlení
- zabíhavé myšlení

Myšlení

Kvalitativní poruchy myšlení

- paralogické neboli dyslogické myšlení
- inkoherentní myšlení
- bludy- mylný závěr myšlení, vzniklý správnými logickými pochody na základě mylné premisy způsobené duševní chorobou

Charakteristiky bludu

- chorobný vznik
- obsahová zvrácenost
- nevývratnost
- vliv na jednání
- dělení dle obsahu (expanzivní, depresivním, paranoidní)

Jednání a vůle

- jednání směřuje k určitému cíli, je dáno vůlí a motivací (uvědomělé podněty vyvolávající uspokojení potřeb)
- projevuje se chováním, mimikou, postoji

Kvantitativní poruchy jednání

- hypagilnost- snížená aktivita
- hyperagilnost - zvýšená aktivita
- agitovanost - (neúčelný neklid, bezcílné pohyby)
- raptus (bouřlivé chování s agresí)

Kvalitativní poruchy jednání

- katatonní syndrom

Vůle

Kvantitativní poruchy vůle

- hypobulie - snížení volní aktivity
- abulie – ztráta volní aktivity
- hyperbulie
- apatie – hypobulie + emoční oploštělost

Paměť

- schopnost ukládat, udržovat a vybavovat informace, úzce souvisí s učením

Celkové poruchy paměti

- snížení, zvýšení, spíše však významněji narušeny jednotlivé komponenty (vstíplivost -ukládání, retence -udržování, výbavnost)
- amnézie